

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Försäljning av jordbruksprodukter i samband med upphörande av jordbruk.

Besvär av hemmansägaren T. angående inkomsttaxering år 1950. — T., som sålt sin jordbruksfastighet med levande och döda inventarier samt spannmål och foder, beskattades av TN för 2.785 kr som han erhållit för spannmål och foder. Hos PN yrkade T. upphävande av denna beskattning. T. ansåg beloppet ej böra beskattas, då den sålda spannmålen etc. ej var avsedd som handelsvara utan avsåg gårdens behov vid utfordring av djuren och ingick i den kapitaltransaktion som överlåtelsen av jordbruket innebar. PN, KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 21/5 1957.)

Penningpris för uppfödning av hästar.

Besvär av hemmansägaren J. angående inkomsttaxering år 1950. — J. beskattades för ett penningpris å 70 kr, som han erhållit för en remont som uppvisats å en hästutställning. J. hävdade, att beloppet utgjorde icke skattepliktig inkomst i likhet med t. ex. idrottspriser. TI invände bl. a. att det nu ifrågavarande priset vore ett av statsmedel lämnat kontant bidrag som utgått till näringsidkare för hans näring och som utgivits för understödjande av hästaveln. Därför måste priset hänföras till skattepliktig inkomst av jordbruksfastighet för J. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 16/5 1957.)

Anm.: Jämför RÅ 1953 not. 1985, där

en viss omfördelning av skattetrycket mellan olika kategorier skattskyldiga framstår som motiverad. Det bör dock i detta sammanhang understrykas att — såsom även framhållits av 1957 års bevillningsutskott vid behandlingen av frågan om höjning av de kommunala ortsavdragen — statsfinansiellt utrymme för ytterligare skattesänkningar av större omfattning knappast torde föreligga, sedan ortsavdragsreformen genomförts. Återhållsamhet bör därför iakttagas i fråga om förslag som medför en minskning av det

samlade skatteuttaget. I den mån utredningen skulle få till resultat sådana förslag, som innebär minskning av det kommunala skatteunderlaget, torde man böra räkna med att kompensation av statsmedel för skattebortfallet inte kan ges.

Avdrag för medlemsavgifter.

Kammarrättsrådet *N. G. Lindquist* har erhållit i uppdrag att inom skattelags-sakkunniga utreda den alltid aktuella frågan om avdrag för medlemsavgifter.

ett pris å 500 kr — troligen enligt reglementet för den med statsmedel understödda hästuppremieringen, SFS 1928 nr 10 — för uppfödning av varmblodiga hästar ansågs ej utgöra skattepliktig inkomst (Skattenytt 1954 s. 52). Annan utgång i RR:s utslag den 16/2 1955 i mål angående förhandsbesked, se RN:s meddelanden 1955 nr 2: 5, som gällde vissa premier och priser som kunde komma att tillfalla ett bolag, som bedrev hästuppremiering. Dessa premier och priser ansågs utgöra skattepliktig inkomst. — I 1957 års fall var utredningen bristfällig. Av handlingarna framgår ej om det verkligen var fråga om priser enligt hästuppremieringsreglementet.

Förfogande över inkomst eller gåva?

Besvär av hemmansägaren E. angående inkomsttaxering år 1951. — E. som arrenderade en jordbruksfastighet överlät under beskattningsåret arrendet till sin son. TN och PN beskattade E. för ett belopp av 5.000 kr, som ansågs avse inkomst genom avyttring av i föregående års deklaration upptaget ineliggande lager av spannmål m. m. Hos KR framhöll E. att han efter svår sjukdom inför ett befarat dödsfall velat säkerställa sin sons ställning på gården. På sätt som av ålder brukats i motsvarande läge överlät E. då med jordägarens samtycke arrendet på sonen, som fick övertaga inventarier och lager efter ett värde av 35.000 kr. Köpeskillingen specificerades icke på de i överlåtelserna ingående föremålen. I den mån transaktionen mellan E. och sonen haft gåvokaraktär, hade likväl icke varit fråga om ett normalt förfogande över jordbruksalster i E:s jordbruksrörelse utan om en disposition som varit att likställa med förtida arv. I den mån skatteplikt

uppkommit, hade denna icke varit att bedöma enligt 21 § KL utan enligt bestämmelserna för kvarlätenskaps- och gåvoskatt. Det har icke varit fråga om intäkt eller uttag för E:s levnadskostnader utan om en kapitalöverflyttning. KR: ej ändring. RR biföll E:s talan, enär, såvitt utredningen gäve vid handen, E. icke tillgodofört sig ifrågavarande lager under sådana omständigheter att han därigenom kunde anses hava åtnjutit skattepliktig intäkt. (RR:s utslag den 12/3 1957.)

Kostnader för vattenledning: reparation eller ej.

Besvär av hemmansägaren O. angående inkomsttaxering år 1950. — O. yrkade avdrag för framdragande av vattenledning till tre arbetarbostäder med 1.400 kr. TN medgav avdrag härför med endast 900 kr. Hos PN framhöll O., att vid dessa tre arbetarbostäder förut funnits brunnar, varifrån vattenledning varit framdragen till respektive kök. År 1948 sinade emellertid brunnarna alldeles, inte på grund av växlingar i årstiden utan till följa av borrhningar av nya brunnar i orten, så att grundvattnet sjönk och brunnarna blev alldeles torra. Därest brunnarna skolat repareras, hade kostnaderna härför blivit avsevärt dyrare än den nu framdragna vattenledningen, därigenom att brunnarna var gamla stenbrunnar, som icke kunnat sänkas. Vattenledningen drogs därför från en å huvdgården befintlig hydrofor och sammankopplades med de ledningar, som fanns i respektive kök, och pumparna utbyttes mot kranar. — TO invände att det nya systemet för anskaffande av vatten till arbetarbostäderna syntes ha medfört en icke obetydlig förbättring i förhållande till tidigare befintligt system. PN och KR: ej ändring. RR medgav O. hela det

yrkade avdraget. (RR:s utslag den 8/5 1957.)

Anm.: Jämför t. ex. RR:s utslag den 13/3 1957 angående hemmansägaren E, Skattenytt 1957 s. 250.

Kapitalavbetalning å odlings- och vattenavtappningslån.

Besvär av majoren N. angående inkomsttaxering år 1949. — N. yrkade avdrag för räntor å odlings- och vattenavtappningslån med 1.758 kr, för vilket avdrag medgavs av TN. Sedan det utröntes, att 723 kr härav utgjorde kapitalavbetalning å lånet, återfördes sistnämnda belopp till beskattning av PN. N. framhöll bl. a., att det här vore fråga om rensning av diken i en redan för ett 50-tal år sedan torrlagd och odlad myr. Amorteringen vore alltså ej annat än en på ett flertal år uppdelad underhållskostnad. Ett rent underhållsarbete kunde ej anses vara grundförbättring bara därför att dikningsföretaget och ej den skattskyldige själv erhållit statslån till företaget. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 3/5 1957.)

Anm.: De lån varom här är fråga torde endast beviljas för arbeten som innebär s. k. grundförbättring, jämför SFS 431—434|1939.

Återgång av köp eller ej?

Besvär av fabrikören A. angående eftertaxering för år 1948. — A. och en broder, vilka den 1/4 1946 inköpt en charkuterirörelse med inventarier för 60.000 kr. och under 1946 och i början av 1947 inköpt inventarier för ytterligare 6.578 kr samt såsom hälftendelägare i handelsbolag bedrivit rörelsen, sålde enligt köpekontrakt den 24/2 1947 rörelsen jämte inventarier för 85.000 kr, de senare med äganderättsförbehåll. Av köpeskillingen erla-

des 50.000 kr kontant vid tillträdet den 3/3 1947. Då köparen icke förmådde erlagga resterande köpeskillning, återtog bröderna A. den 28/2 1948 inventarierna såsom täckning för sin fordran. Enligt ett räkenskapsutdrag för 1947 som fogats vid A:s deklARATION för år 1948 hade rörelsen gottskrivits bl. a. för en post "inventarie 10.000:—". I deklARATIONEN uppgavs intet om försäljningen. — Vid räkenskapsgranskning år 1949 utröntes bl. a., att av ovannämnda köpeskillingsdel, 50.000 kr, ett belopp om 10.000 kr avsåges med den omförmälda posten "Inventarie 10.000kr", och att handelsbolaget, som inte upptagit resterande 40.000 kr såsom intäkt, ansett sig hava för beskattningsåret 1947 avskrivit de återtagna inventarierna med motsvarande belopp. — 1949 års vederbörande TN — som ansåg att jämväl nyssnämnda belopp om 40.000 kr utgjort skattepliktig intäkt för handelsbolagets delägare och att avdrag för avskrivning å inventarier bort medgivas med endast 10.000 kr samt att förty handelsbolagets intäkter under år 1947 uppgått till ett 30.000 kr högre belopp än som angivits i räkenskaperna för sistnämnda år och att i följd därav A. vid 1948 års taxering obehörigen undgått beskattning för ett belopp av 15.000 kr — eftertaxerade A. i enlighet därmed. PN undanröjde emellertid denna eftertaxering men KR fastställde TN:s beslut, enär ifrågakomna belopp om 15.000 kr måste anses utgöra intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet för A. — RR yttrade: Av utredningen framgår icke att försäljningen av rörelsen gått åter och att för någon del av köpeskillingen skattplikt skulle föreligga på grund att beloppet enligt avtalet ej skulle återbäras därest köpet ginge om intet. Däremot har A. uppgivit, att försäljningen blivit bestående

och att genom densamma för A. och hans broder uppkommit realisationsvinst till belopp av 18.422 kr (85.000—66.578). Därav hava 10.000 kr tagits till beskattning vid 1948 års taxering, och skäl till eftertaxering föreligger alltså, i det hänseende varom nu är fråga, allenast beträffande återstoden, 8.422 kr. I enlighet därmed nedsatte RR eftertaxeringen. (RR : s utslag den 13/3 1957.)

Delägares övertagande av handelsbolags rörelse: förvärvarens avskrivningsunderlag.

Besvär av TI angående fabrikören J:s inkomsttaxering år 1951. — J., som år 1940 tillsammans med P. startat ett handelsbolag för bedrivande av industriell verksamhet, överenskom år 1949 med P., att J. skulle övertaga rörelsen med alla dess tillgångar och ensam svara för dess skulder, att anmälan snarast skulle göras hos magistraten att handelsbolaget upphört och att J. ensam fortsatte rörelsen samt att P. av J. skulle kontant erhålla visst belopp, i vilket inginge högre värde å inventarierna än deras i handelsbolagets räkenskaper bokförda värde. I målet hävdade TI, att avtalet mellan J. och P. inneburet, att J. övertagit P:s andel i handelsbolaget. Någon likvidation av handelsbolaget och något skifte av handelsbolagets tillgångar hade ej ägt rum. Med TI:s uppfattning hade alltså den ifrågavarande överlåtelsen icke avsett rörelsens "inkräm" och vid sådant förhållande ägde J. icke tillgodoräkna sig avdrag för värdeminskning efter det högre värdet. PN beslöt i enlighet därmed men KR biföll J:s yrkande att få tillgodoräkna sig berörda övervärde. RR: ej ändring. (RR:s utslag

den 26/3 1957; en ledamot ville bifalla TI:s talan.)

Anm.: Jämför Skattentytt 1955 s. 57 (RÅ 1954 not. 1417 och 1421).

Fördyrade levnadskostnader i samband med tillträde av tjänst å annan ort.

Besvär av TI angående H:s inkomsttaxering år 1949. — H., som var gift och hade två barn, var anställd i Vänersborg till den 1/9 1948, då han tillträdde en ny anställning i Kalmar, där han enligt egen uppgift kunde erhålla familjebostad först från och med den 15/7 1949, varför familjen måste kvarbo i Vänersborg medan han själv hyrde möblerat rum i Kalmar. H. yrkade avdrag med 700 kr för fördyrade levnadskostnader på grund av att ingen lägenhet kunnat uppbibras i Kalmar under tiden den 1/7—den 31/12 1948. — TN vägrade avdraget, enär det ej varit fråga om tvångsförflyttning. PN medgav avdrag med 400 kr. Hos KR redogjorde H. för sina kostnader för kost och logi m. m. i Kalmar. Dessa kostnader uppgavs till 177 kr i månaden efter avdrag för insparade matkostnader för familjen i Vänersborg. Därjämte uppgavs kostnaden för en resa till familjen under julhelgen till 49 kr 20 öre. KR medgav hela det yrkade avdraget. Häröver anförde TI besvär. RR yttrade (i plenum): Enär såvitt handlingarna utvisa, H. under ifrågavarande tid haft stadigvarande anställning och bostad i Kalmar, samt vid sådant förhållande avdrag för fördyrade levnadskostnader icke kan medgivas H., finner RR skäligt att, med upphävande av KR:s utslag, förklara H:s besvär över PN:s beslut icke kunna bifallas. (Sex ledamöter ville lämna besvären utan bifall och

anförde: Enär med hänsyn till vad i målet blivit upplyst H. får anses hava varit bosatt i Vänersborg under hela beskattningsåret, samt det med hänsyn till omständigheterna icke skäligen kunnat ifrågasättas att han med sin familj skolat under samma år flytta till Kalmar, är H. berättigad till avdrag för den ökning i levnadskostnader, som föranletts av hans vistelse i Kalmar under nämnda år, eller med 700 kr.) (RR:s utslag den 21/5 1957.)

Anm.: I förevarande fall har RR icke — såsom t. ex. i RÅ 1953 not. 1115 (Skattenytt 1953 s. 265) — uttalat sig om de uppgivna resekostnaderna, 49 kr.

Kostnader för vetenskapligt forskningsarbete.

Besvär av docenten F. angående inkomsttaxering år 1950. — F., som var docent vid Stockholms Högskola, uppbar under 1949 förutom docentstipendium (= lön) å 12.528 kr jämväl (skattefritt) statligt anslag för undersökningar av Dalarnas befolkningsförhållanden under äldre tid med 4.600 kr samt ett anslag ur A. Lagrelius fond till fältarbeten avseende gränsförhållandena i nordvästra Dalarna och Värmland med 300 kr ävensom ett arvode för en artikel med 15 kr. F. uppgav kostnaderna för vetenskapligt forskningsarbete till 3.850 kr enligt specifikation (material, assistentlöner, resor, ritningar m. m.) och för fältarbeten till 3.533 kr (resekostnader m. m.) PN medgav avdrag för F:s kostnader med 7.398 kr. KR, varest TI yrkade att avdrag icke måtte medgivas F. med högre belopp än 515 kr, yttrade: Även om det ålegat F. såsom innehavare av docentstipendium att utföra vetenskapligt forskningsarbete, måste det på grund av vad i målet före-

kommit antagas att ett väsentligt syfte med det forskningsarbete, varom i målet är fråga, varit att författa avhandlingar för vinnande av doktorsgrad och akademisk befordran. Med hänsyn härtill och då F. under beskattningsåret uppburit särskilt forskningsanslag, vilket icke utgjort skattepliktig intäkt, bör avdrag icke medgivas honom för ifrågavarande kostnader i vad de överstiga 515 kr. — RR fann med hänsyn till vad i målet förekommit F. väl berättigad till avdrag för kostnader för vetenskapligt forskningsarbete, vilket han i egenskap av docent finge anses hava varit skyldig att utföra, med av honom i sådant hänseende yrkade belopp, tillhoppa 7.398 kr, men enär nämnda kostnader till belopp av 4.900 kr måste antagas hava täckts av uppburna forskningsanslag å motsvarande belopp, förordnade RR att taxeringarna skulle nedsättas i enlighet därmed. (RR:s utslag den 13/6 1957.)

Anm.: Jämför RÅ 1955 ref 4 (Skattenytt 1955 s. 163.)

Realisationsvinst: försäljning av fastighet, vari hemskild maka har giftorätt.

Besvär av försäljaren H. angående inkomsttaxering år 1949. — I maj 1947 dömdes till hemskillnad mellan H. och hans hustru. Den 2/6 1948 försålde H. av sitt giftorättsgods en fastighet, som han förvärvat 1943. Sedan vissa fastigheten åvilande skulder betalats, fördelades köpeskillingen för fastigheten lika mellan makarna. Den 8/6 1948 förrättades bodelning mellan makarna. I den döröver upprättade handlingen omnämndes icke fastigheten (emedan den influtna köpeskillingen redan fördelats mellan makarna). Den 9/6 meddelades äktenskapsskillnad. — PN an-

såg H. skattskyldig för hela realisationsvinsten. Hos KR yrkade H., att då hust-run bort beskattas för hälften av realisationsvinsten hans taxering måtte i motsvarande mån nedsättas. H. framhöll att, om han haft den ringaste tanke på att han ensam skulle beskattas för realisationsvinsten, han givetvis hade fordrat, att fastigheten först skulle skiftas med hälften till honom och med hälften till hust-run. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 3/5 1957.)

Anm.: I det likartade fallet i RÅ 1953 not. 1014 ogillade RR av den skattskyldige anförda besvär, "enär ifrågavarande villa-fastighet, enligt vad upplyst blivit, ägts av klaganden ensam, samt vid sådant förhållande den vid försäljningen uppkomna realisationsvinsten — oavsett att klaganden före bodelningen till sin hustru utbetalat hennes giftorättsandel däri — i sin helhet är att anse såsom för klaganden skattepliktig inkomst".

Fråga om 1) avdrag för ej kontant erlagd ränta samt 2) beräkning av realisationsvinst genom försäljning av fastighet som förvärvats å exekutiv auktion.

Besvär av direktören N. angående inkomsttaxering år 1951. — 1) N., som ägde samtliga aktier i ett bolag, erhöll icke avdrag för ränta å skuld till bolaget, som icke guldits kontant, ehuru bolaget taxerats för räntan såsom inkomst. N. hade framhållit, att räntan hos bolaget bokförts såsom ökning av hans skuld till bolaget, vilket vore likvärdigt med att räntan erlagts och samma belopp därefter utlånats till honom. RR: ej ändring i denna del. Två ledamöter ville bifalla N:s avdragsyrkande.)

2) N. hade till B. utlånat 55.000 kr

mot säkerhet av inteckningar i B. tillhöriga fastigheter och tomträtter, bl. a. en tomträtt i B. församling. Till skyddande av de erhållna säkerheterna utverkade N. bl. a. tomträttens exekutiva försäljning, varvid han själv år 1949 inropade tomträtten för 52.000 kr och år 1950 åter sålde densamma för 74.105 kr. PN och KR uppskattade vid realisationsvinstens beräkning N:s anskaffningsvärde till 69.327 kr, motsvarande värdet av i tomträtten intecknade fordringar, dels med bättre förmånsrätt än N:s och dels N:s egna fordringar (331.854 kr), samt upp tog — efter tillägg av återvunna värde-minskningsavdrag med 276 kr — realisationsvinsten till 5.054 kr. N. uppgav bl. a., att vad tomträttens försäljning inbringat icke på långt när täckt den fordran, för vilken inteckningen utgjort säkerhet, och därför icke borde anses såsom realisationsvinst. TI å sin sida framhöll, att N. icke utrett storleken av de mottagna inteckningarna eller gjort sannolikt, att förlust komme att uppstå, sedan samtliga ifrågavarande fastigheter realiserats. RR nedsatte den skattepliktiga realisationsvinsten till 2.200 kr, därvid RR ökade N:s anskaffningskostnad för tomträtten med 2.854 kr., motsvarande i borgenärsförteckningen upptagen ränta å N:s i tomträtten intecknade fordran. (En ledamot ville ej göra ändring i KR:s utslag, enär i målet icke visats, att genom tomträttens försäljning den fordran, för vilken inteckningen utgjort säkerhet, blivit täckt till så stort belopp, att N:s anskaffningskostnad borde anses vara högre än PN angivit, eller att av annan grund realisationsvinsten blivit för högt beräknad.) (RR:s utslag den 26/3 1957.)

Anm.: Utgången i fallet 1) ovan överensstämmer med utgången i RÅ 1948

ref. 1 och fallet 2) kan jämföras med bl. a. RÅ 1930 ref. 51, av vilket framgår, att, då fastighet inköpts å exekutiv auktion, har vid beräkning av skattepliktig realisationsvinst vid senare avyttring av fastigheten bland omkostnaderna för fastighetsförvärvet inräknats även in-tecknad fordran, som köparen vid den exekutiva auktionen bevakat men som legat utanför den vid auktionen bjudna och antagna köpeskillingen för fastigheten.

Förtäckt utdelning: lagfartsstämpel.

Besvär av dödsboet efter apotekaren N. angående inkomsttaxering år 1952. — I 9 § KF den 19/11 1914 angående stämpelavgiften stadgas: ”Stämpel till köpe- eller bytesbrev på grund varav lagfart sökes — — — bekostas av kontrahenterna till hälften vardera, om ej annorlunda därom slutat är. — Då lagfart sökes å fång, som skett genom inrop å exekutiv auktion eller genom skifte — — —, skall dock stämpeln av lagfartssökanden ensam gäldas. — — —” — PN beskattade dödsboet för ett belopp av 1.750 kr såsom förtäckt utdelning från en under beskattningsåret upplöst bostadsförening, enär föreningen påförts hälften av den lagfartsstämpel, 3.500 kr, som erlagts i anledning av att dödsboet tillskiftats en föreningen tillhörig fastighet. Hos KR yrkade dödsboet undanröjande av beskattningen ifråga, då det varit kutym att en likviderande förening fått avdraga halva lagfartskostnaden som omkostnad vid taxeringen. KR: ej ändring. RR fann ej skäl att göra ändring i det överklagade utslaget vid det förhållandet att jämlikt 9 § förordningen angående stämpelavgiften skyldigheten att gälda lagfartsstämpeln åvilat dödsboet. (RR:s utslag den 30/4 1957.)

Anm.: Jämför Riksskattenämndens meddelande 1955 nr 5: 2.

Ränta å barnreverser.

Besvär av TI angående makarna H:s samt deras omyndiga dotter Annes inkomsttaxering år 1952. — Anne H. hade i gåva fått dels av sin fader en revers å 20.000 kr jämte 5 % ränta, dels ock av sin mormor två reverser å vardera 5.000 kr med ränta, vilka senare voro in-tecknade i en fastighet K. Denna fastighet överlät mormodern därefter till sin dotter, d. v. s. Annes moder, med skyldighet att övertaga betalningsansvaret för skuldebrev till Anne. I sina deklarationer yrkade makarna H. avdrag för ränta som de utgivit enligt reverserna, mannen H. med 1.000 kr och hustrun med 600 kr. — PN medgav icke de yrkade avdragen, då förutsättning för avdrag icke föreläge, om motsvarande belopp utgivits i form av periodiskt understöd. KR medgav däremot avdragen, varjämte Anne förklarades skattskyldig för räntorna och för förmögenheten. Häröver anförde TI besvär. H. invände bl. a., att hustrun aldrig benefikt åtagit sig någon skuld eller förpliktelse att utge ränta till Anne. Den ränta hon utgivit hänförde sig till en in-teckningsskuld, som hon övertagit såsom en motprestation, då hon förvärvade fastigheten. Hustrun vore på ett juridiskt bindande sätt förpliktad att utge räntan till Anne, oavsett om hon haft någon underhållsskyldighet mot henne. RR yttrade: Enär betalningen av räntebeloppet å den av mannen H. utfärdade reversen å 20.000 kr eller 1.000 kr, vilket utgivits på grund av skuldebrev innefattade utfästelse om gåva, får anses hänförlig till sådant periodiskt understöd, som avses i 20 § och 46 § 2 mom. KL, samt vid sådant förhållande och med hänsyn till att Anne

H., såvitt handlingarna utmärka, under beskattningsåret tillhört föräldrarnas hus-håll, äger mannen H. icke åtnjuta avdrag för räntan och skall dottern icke beskattas för densamma. Däremot måste KR:s utslag, i vad därigenom hustru H. medgivits avdrag för gäldränta till Anne H. med 600 kr, anses lagligen grundat. (RR:s utslag den 21/3 1957.)

Ränta som aktiebolag utgivit å reverser till aktieägarens barn.

Besvär av Aktiebolaget J. W. angående inkomsttaxering år 1951. — Sedan W. lämnat sina barn vissa belopp som gåva för att användas till deras uppfostran, lämnades dessa pengar som lån till bolaget, vars aktier ägdes av W. För 1950 krediterades barnen av bolaget ränta å lånet med 9 %. PN medgav bolaget avdrag för ränta efter endast 4 %. KR medgav avdrag efter 6 %. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 12/6 1957.)

Förmögenhetsvärdet av tomträtt.

Besvär av ingenjören S. och hans hustru angående förmögenhetstaxering år 1949. — Makarna S. innehade med tomträtt en tomt i Göteborg för en tid av 60 år från den 22/5 1945. Taxeringsvärdet var 635.000 kr, därav 529.000 kr byggnadsvärde och 106.000 kr mark- och parkvärde. Tomträttsavgälden uppgick till 4.260 kr per år. KR uppskattade värdet av tomträtten till 12.046 kr för vardera maken, vilket värde motsvarade det taxerade markvärdet å tomten minskat med det kapitaliserade värdet av tomträttsavgälden med avdrag för den del av värdet vid upplåtelseidens början, som svarade mot den vid beskattningsårets utgång tilländalupna delen av upplåtelseidens. — RR förklarade, att med

hänsyn till vad i målet blivit upplyst angående storleken av den utgående tomträttsavgälden och till vad i övrigt i målet förekommit ifrågavarande tomträtt vid beskattningsårets utgång icke kunde anses hava haft något särskilt kapitalvärde utöver taxerade byggnadsvärdet för å tomten uppförd byggnad. (RR:s utslag den 16/5 1957.)

Anm.: Jämför RÅ 1954 not. 870 (Skattenytt 1954 s. 244).

Varulagervärdering.

Besvär av möbelhandlaren E. angående inkomsttaxering år 1950. — E. hade med användande av värderingsprinciper som han tillämpat i många år nedskrivit sitt varulagret i två möbelaffärer, vars anskaffningsvärde var 347.871 kr, till 64.222 kr. PN återförde till beskattning 17.000 kr, varmed den dolda reserven i varulagret ökat under beskattningsåret. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 9/5 1957.)

Anm.: Med en tillåten lägsta nedskrivning till 30 % av anskaffningsvärdet skulle den ej tillåtna nedskrivningen uppgå till 19.266 kr.

Skuld till arrendator.

Besvär av skeppsredaren H. angående förmögenhetstaxering år 1951. — H. ägde en jordbruksfastighet som han utarrenderade. Under 1949 nedbrann ladugården och under 1950 erhöll H. en brandskadeersättning å 60.000 kr från försäkringsbolaget. På grund av brist på material och arbetskraft kunde byggnaden ej återuppföras förrän under 1951 (för c:a 160.000 kr). H., som i 1950 års deklaration upptagit försäkringsbeloppet såsom förmögenhetstillgång men samtidigt yrkat avdrag med samma belopp, enär han vore

gentemot arrendatorn skyldig att återställa byggnaden, yrkade även vid 1951 års taxering avdrag för skuld med beloppet 60.000 (Arrendetiden utgick i mars 1951.) PN medgav avdraget men KR vägrade. RR medgav med 1.500 kr, enär upplyst blivit att H. år 1951 av skiljenämnd förpliktats gottgöra arrendator med 1.500 kr för skada, som denne lidit genom att ladugården brunnit, och det vid sådant förhållande kan anses att i anledning av branden H. vid beskattningsårets utgång häftade i skuld med sistnämnda belopp. (RR:s utslag den 10/4 1957.)

Anm.: Beloppet 60.000 kr torde ha betraktats som en blott villkorlig skuld till arrendatorn. Den ett par månader senare infriade skulden stannade vid 1.500 kr.

Fråga om förmögensbeskattning av rätt till roalty med anledning av överlåtelse av patenträtter. Avdrag vid beräkning av aktievärde för avsättning till pensionsstiftelse.

Besvär av ingenjören L. angående förmögenhetstaxering år 1952. — Enligt kontrakt mellan L. och ett bolag hade L. till bolaget överlätit äganderätten till två av honom gjorde uppfinningar mot ersättning i form av roalty å tillverkningen på grund av uppfinningarna. Genom avtal under 1951 mellan L och Aktiebolaget L:s Patenter, i vilket L. ägde samtliga aktier, överlät L. omförmälda kontrakt på detta senare bolag utan vederlag. PN, som ansett att detta bolag tillkommit i syfte att lindra L:s beskatt-

ning och för att möjliggöra skattefri avsättning till pensionsstiftelse och som inkomstbeskattat L. för roaltyinkomsten, förklarade L. skattskyldig för bolagets förmögenhet vid 1951 års utgång, 117.673 kr. KR fastställde förmögenhetstaxeringen, enär L. väl icke bort beskattas för omförmälda belopp å 117.673 kr men i L:s skattepliktiga förmögenhet bort inräknas värdet av aktierna i Aktiebolaget L:s Patenter ävensom kapitalvärdet av rätten till omförmälda roalty. Vid sådant förhållande hade L:s skattepliktiga förmögenhet icke beräknats till för högt belopp. — RR yttrade: Handlingarna i målet föranleda till antagande, att ersättningen på grund av ifrågavarande kontrakt är beroende av L:s arbetsprestationer. Vid sådant förhållande kan rättigheten icke anses vara av beskaffenhet att skola beskattas som förmögenhet. Vid värdering av L:s aktier i patentbolaget bör med hänsyn till vad som förekommit skulden till bolagets pensionsstiftelse eller 110.000 kr avräknas. (RR:s utslag den 6/6 1957.)

Anm.: Det kan nämnas att roaltyintäkternas storlek varierade mycket under de olika åren. Beträffande avsättningen till pensionsstiftelse så hade under 1953 mot en engångspremie tagits en blandad pensions- och kapitalförsäkring å L:s liv, därav å pensionsförsäkringsdelen 101.372 kr. TI hade framhållit att bolagets stiftelse icke uppfyllt förutsättningarna för avdragsrätt vid bolagets inkomsttaxering, vilken uppfattning även synes ha delats av KR.